

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του τεθέντος από τη Δ.Ε.Υ.Α., υπ'αριθμ. πρωτ. 1549/05-06-2018 ερωτήματος, προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α ως εξής:

«Εάν ο Γενικός Διευθυντής της Δ.Ε.Υ.Α μπορεί να αναθέτει υπηρεσίες και άλλες δαπάνες, εκτός από προμήθειες, και μέχρι ποσού 10.000,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α όπως έχει οριστεί με σχετική απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α.»

Κατά τη γνώμη μου προσήκει η εξής απάντηση :

*****

Καταρχήν σύμφωνα με τη διάταξη του **άρθρ. 6 ν. 1069/1980** περί επιχειρήσεων ύδρευσης- αποχέτευσης, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το **άρθρ. 4 ν.4483/2017**, και περαιτέρω με το **άρθρ. 348 παρ. 4 ν. 4512/2018**, ορίζεται ότι «Των υπηρεσιών της επιχείρησης προϊσταται Γενικός Διευθυντής..... Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικό Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για:

α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση,

- β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στο εδάφιο γ` της παραγράφου 2 του άρθρου 5,
- γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στο εδάφιο δ` της παραγράφου 2 του άρθρου 5,
- δ) τη σύνταξη, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,
- ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους - οφέλους, που προβλέπεται στο εδάφιο ε` της παραγράφου 2 του άρθρου 5,
- στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησης αυτού,
- ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

9. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:

- α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις,
- β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση,
- γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό,
- δ) τη σύναψη δανείων,
- ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής.

10. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για:

α) την εκτέλεση προμηθειών και ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η ολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, ...»

Περαιτέρω, βάσει του **Ο.Ε.Υ. της Δ.Ε.Υ.Α.**, ορίζεται (στο **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΡΘΡΟ 8, Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Α. - Αρμοδιότητες Διευθυντή**) «...Οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τα δικαιώματα του Διευθυντή καθορίζονται όπως προβλέπονται κάθε φορά **οι ισχύουσες διατάξεις νόμων και με απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α...**»

Με την υπ' αριθμ. **155/2000 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου** της Δ.Ε.Υ.Α., με θέμα τις αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή της Επιχείρησης, προβλέπεται ότι «... 2) Ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης αποφασίζει:

- Έχει τη μέριμνα και την ευθύνη της εκτελέσεως των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν.1069/80, μετέχει δε στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου εισηγούμενος τα προς συζήτηση θέματα, άνευ ψήφου.
- Για την εκτέλεση συνηθισμένης φύσης έργων ή προμηθειών και ανάληψης υποχρεώσεων, εφόσον η συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο εκατομμυρίων δραχμών (2.000.000) δρχ. Το όριο τούτο επιτρέπεται να αυξομειώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιχείρησης, σε συνδυασμό πάντοτε με την κείμενη νομοθεσία...»

Βάσει των ως άνω διατάξεων και αποφάσεων, που ελήφθησαν όλως νομίμως και με βάσει τις σχετικές διατάξεις, εξεδόθη η **υπ' αριθμ. 154/2017 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου** της Δ.Ε.Υ.Α. με την

οποία κατά τα οριζόμενα στο άρθρ. 6 ν.1069/1980, όπως αντικατεστάθη και ισχύει, αποφασίστηκε ομόφωνα «...η αύξηση του χρηματικού ορίου για την εκτέλεση προμηθειών, παροχής υπηρεσιών - εργασιών και γενικά αναλήψεων υποχρεώσεων από τον Γενικό Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000 ευρώ)..».

Με έρεισμα και με την νομιμοποίηση που του έδινε η ως άνω απόφαση, ο Γενικός Διευθυντής της Δ.Ε.Υ.Α. εξέδωσε την **υπ' αριθμ. πρωτ. 3030/05-12-2017 απόφαση** του **περί απευθείας αναθέσεως υπηρεσιών** για την επισκευή του αντλητικού συγκροτήματος της γεώτρησης «.....» Τοπικής Κοινότητας ..... σε ιδιώτη, με συνολική αξία δαπάνης το **ποσό των 6.162,80 ευρώ με Φ.Π.Α.**

Σε τελικό στάδιο εστάλη για θεώρηση στην αρμόδια Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος όμως με την **υπ' αριθμ. πρωτ. 1440/24-05-2018 απόφαση** δεν θεώρησε το χρηματικό ένταλμα πληρωμής με την αιτιολογία ότι ελήφθη η ως άνω απόφαση **αναρμοδίως** από τον Γενικό Διευθυντή.

Ωστόσο, η απόφαση της Επιτρόπου ελήφθη νομίμως διότι:

Πράγματι η διάταξη του άρθρ. 6 διευκρινίζει ότι ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει, μεταξύ άλλων, και για **την εκτέλεση προμηθειών και ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η ολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.** Ωστόσο, όπως ορίζει περαιτέρω η διάταξη, **το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.**

Επομένως, σε πρώτο στάδιο **όλως νομίμως** το Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. αποφάσισε την αύξηση του χρηματικού ορίου στο ποσό των 10.000 ευρώ, **καθότι εναπόκειται στη διακριτική της ευχέρεια ο καθορισμός και προσδιορισμός του ποσού για απευθείας αναθέσεις από τον Γενικό Διευθυντή**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ειδική διάταξη του άρθ. 6 ν. 1069/1980, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Περαιτέρω, σε δεύτερο στάδιο, ο Γενικός Διευθυντής με βάση την οικεία διάταξη του άρθρ. 6 αποφασίζει, μεταξύ άλλων, κατά το γράμμα του νόμου την **«ανάληψη υποχρεώσεων»**. Στο εννοιολογικό πεδίο των υποχρεώσεων, οι οποίες εδώ νοούνται με την ευρεία έννοια του όρου, **εμπίπτει και η ανάθεση υπηρεσιών** που γίνονται για την εκπλήρωση των σκοπών και της λειτουργίας της σχετικής Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης- Αποχέτευσης. Η γραμματική ερμηνεία δε της διάταξης, (και συγκεκριμένα, η χρήση από τον νομοθέτη του ρήματος « αποφασίζει») **προκρίνει ότι για την ανάληψη υποχρεώσεων**, μεταξύ των οποίων είναι και η ανάθεση υπηρεσιών, **ο γενικός Διευθυντής είναι το αποφασίζων όργανο**, έχει δηλαδή εκ του νόμου **την αποφασιστική αρμοδιότητα** να αναλαμβάνει υποχρεώσεις και να αναθέτει και υπηρεσίες, προκειμένου να εκπληρωθεί η εύρυθμη και ομαλή λειτουργία της δημοτικής επιχείρησης. Μοναδικό σημείο δέσμευσης από το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το όριο του χρηματικού ποσού, το οποίο καταρχήν καθορίζεται από την ειδική διάταξη του άρθρ. 6 στο ποσό των έξι χιλιάδων (6.000,00) ευρώ, μπορεί ωστόσο να αυξομειώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον υπάρχει σχετική απόφαση που εξουσιοδοτεί τον Γενικό Διευθυντή να

υπερβαίνει αυτό το όριο, η ανάθεση υπηρεσίας από τον τελευταίο είναι νόμιμη μέχρι του ποσού που καθορίστηκε από την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σκοπίμως ο νομοθέτης εισήγαγε την γενική γραμματική διατύπωση της «**ανάληψης υποχρεώσεων**» προκειμένου ο Γενικός Διευθυντής, ως προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α., και αρμόδιος για τη μέριμνα της εκπλήρωσης των σκοπών της επιχείρησης, και όργανο με σοβαρές λειτουργικές αρμοδιότητες, να μπορεί να διενεργεί τις απαιτούμενες εργασίες προκειμένου να εξυπηρετούνται οι σκοποί λειτουργίας της Δ.Ε.Υ.Α., και να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της. Μάλιστα η διάταξη του άρθρ. 6 χορηγεί σε αυτόν αποφασιστικές αρμοδιότητες (τηρουμένης κάθε φορά της ισχύουσας νομοθεσίας, και των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου), διότι **ως μονομελές όργανο** δύναται να διενεργεί **ταχύτερα** ορισμένες εκ του νόμου προβλεπόμενες ενέργειες συγκριτικά με το Διοικητικό Συμβούλιο, προκειμένου να επιλύονται άμεσα προβλήματα που δημιουργούνται και εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης.

Εν προκειμένω, χώρεσε η λήψη σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου και συγκεκριμένα, εξεδόθη η **υπ' αριθμ. 154/2017 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου** της Δ.Ε.Υ.Α. με την οποία κατά τα οριζόμενα στο άρθρ. 6 ν.1069/1980, όπως αντικατεστάθη και ισχύει, αποφασίστηκε ομόφωνα «...η **αύξηση του χρηματικού ορίου για την εκτέλεση προμηθειών, παροχής υπηρεσιών- εργασιών και γενικά αναλήψεων υποχρεώσεων** από τον Γενικό Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000 ευρώ)...».

Όπως συνάγεται , χωρίς καμία αμφιβολία, ο Γενικός Διευθυντής της Δ.Ε.Υ.Α., μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 154/2017 απόφασης του Δ.Σ., η οποία χώρησε στις 7-11-2017, ήταν καθ' ύλην αρμόδιος και νομίμως εξέδωσε στις 05-12-2017, σε χρόνο μεταγενέστερο αφού είχε προηγηθεί η έκδοση της ως άνω κρίσιμης απόφασης του Δ.Σ. περί αύξησης του ποσού που ορίζεται στο άρθρ. 6 ν.1069/1980. Εξάλλου η επίμαχη ανάθεση γίνεται προς εκπλήρωση των ιδρυτικών και λειτουργικών σκοπών της Δ.Ε.Υ.Α.

Αναρμόδιος προς απευθείας ανάθεση υπηρεσιών άνω του ποσού των 6.000,00 ευρώ θα ήταν ο Γενικός Διευθυντής στην περίπτωση που δεν είχε προηγηθεί η λήψη απόφασης του Δ.Σ. για αύξηση του ποσού των 6.000,00 ευρώ, το οποίο ορίζει η διάταξη του άρθρ. 6 ν.1069/1980, ως ισχύει.

Περαιτέρω, βάσει της διάταξης της παρ. 8 του άρθρ. 6 ν. 1069/1980, όπως ισχύει σήμερα, «ο Γενικός Διευθυντής... είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου». Αυτό συνεπάγεται ότι εφόσον υπήρχε απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με την οποία αποφασίστηκε η αύξηση του οριζόμενου στο άρθρ. 6 ν. 1069/1980 ποσού από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ο Γενικός Διευθυντής σύμφωνα με το ως άνω αναφερόμενο καθήκον εκτέλεσης των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου έπρεπε να την εκτελέσει και περαιτέρω είχε κάθε δικαίωμα και αρμοδιότητα να αποφασίσει απευθείας ανάθεση υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση σκοπών της επιχείρησης μέχρι του ποσού που όριζε το Διοικητικό Συμβούλιο, ήτοι 10.000 ευρώ.

Επομένως, η επίμαχη απόφαση του Γενικού Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α., υπ' αριθμ. πρωτ. 3030-05-12-2017, ήταν καθόλα νόμιμη, ελήφθη δε αρμοδίως από τον τελευταίο και με βάση τα ως άνω διαλαμβανόμενα, παρανόμως επεστράφη αθεώρητο το σχετικό χρηματικό ένταλμα υπ' αριθμ. 04/2018 , ποσού 6.007,53 ευρώ.

Προς απάντηση του ερωτήματός σας:

Ο Γενικός Διευθυντής είναι το καθ' ύλην αρμόδιο όργανο να αποφασίζει και για την απευθείας ανάθεση υπηρεσιών εφόσον αυτή δεν υπερβαίνει καταρχήν το ποσό των 6.000,00 ευρώ, εκτός και αν υπάρχει σχετική απόφαση του Δ.Σ. για αύξηση ή μείωση του εν λόγω αναφερόμενου στο νόμο ποσού, γεγονός που καθιστά νόμιμη τη δαπάνη μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ για τις οριζόμενες στο άρθρ. 6 ν. 1069/1980 αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α.

Αθήνα, 13/06/2018

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης